Mgr. Naděžda Pemlová
20.04.2021 15:34:13

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV | ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V PARDUBICÍCH

Váš dopis čj. / ze dne: MUPC 5536/2021 / 30. 3. 2021
Naše čj.: NPU-361/25856/2021/Ci
Vyřizuje: Mgr. V. Cinková / 724 663 650
Spisový znak: 820.4

Městský úřad Přelouč
Odbor stavební
Československé armády 1665
535 33 PŘELOUČ

Pardubice 19. 4. 2021

Písemné vyjádření - Kladruby nad Labem, KP, kočár typu Mylord č. XIV MK "Berlina Coupé" - inv.č.K-265, r.č. MK 4097/2010, restaurování

Písemné vyjádření

Písemné vyjádření je vydáno na základě žádosti Městského úřadu v Přelouči. Je zpracováno podle ustanovení zákona o státní památkové péči č. 20/87 Sb., § 14, v platné právní úpravě ve znění pozdějších předpisů.

Podkladem k písemnému vyjádření je:
▪ *Restaurátorský záměr. Restaurování kočáru typu Berlina - Coupé* zhotovený Tomášem Bártou dne 31. 10. 2019; *Restaurátorský záměr. Kočár typ Berlina, textilní čalounění* vypracovaný dne 17. 12. 2020 Zuzanou Červenkovou.

Předmět žádosti: *„žádost o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ve věci obnova kulturní památky – Kočár typu Mylord č. XIV MK "Berlina Coupé" - inv. č. K-265. Rejstříkové číslo: MK 4097/2010. Záměr obsahuje: „Restaurování kočáru typu Berlina – Coupé“. Průzkum stavu kočáru, očištění kočáru a odstranění nečistot, demontáž, restaurování korby, kozlíku kočího a dřevěné podlahy za korbou, výroba nového čalounění kozlíku, restaurování kol, podvozku, podvozkových částí a pér, vnitřního čalounění korby, kožené stěny za kočím a kožené střechy.“*

Popis zamýšlených prací: restaurování kočáru podle restaurátorských záměrů Tomáše Bárty a Zuzany Červenkové.

Evidence památkové ochrany: kočár Berlina Coupé z Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem je movitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod **rejstř. č. 103 903 (inv. č. 163/XIV. MK)**

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot (historická data a památková hodnota): tento honosný cestovní kočár byl zhotoven v zemích Rakouského císařství kolem roku 1850 neznámým výrobcem. Jedná se o kočár typu Berlina Coupé používaný již od 17. století – uzavřený vůz určený maximálně pro dva cestující, s vnitřní částí opatřenou jednou lavicí orientovanou ve směru jízdy a vyvýšeným kozlíkem pro kočího. Kočár má pevnou střechu a korbu zavěšenou na kožených závěsech. Tento typ vozu byl užíván především ve městech. Kočár patří do souboru historických dopravních prostředků pocházejících z císařského hřebčína v Kladrubech nad Labem datovaných do období 2. poloviny 19. až první čtvrtiny 20. století, představujících významný doklad způsobu cestování v tehdejším období. Sbírka je hodnotná tím, že obsahuje různé typy vozového vybavení, každý jako originál. Předměty byly zhotoveny v Rakousku-Uhersku. Soubor je příkladem kvalitního rukodělného zpracování s uměleckořemeslnými detaily. Soubor kočárů představuje jedinou sbírku tohoto druhu v Pardubickém kraji.

Charakteristika věci, předmět vyjádření: kočár typu Berlina v provedení Coupé. Čtyřmístný, s pevnou čalouněnou zadní lavicí uvnitř kompletně čalouněné skříně. Pod dveřmi je na obou stranách umístěna pevná kovová stupačka potažená pryží. Vpředu vyvýšený kozlík. Vzadu jsou ozdobné pásy, řemenní úchyty a stání pro lokaje. Přední plenta je kožená. Kola jsou pogumovaná. Karoserie má černý nátěr, kola jsou červená. Ke kočáru patří oj (popis předmětu pochází z doby prohlášení za kulturní památku; v současnosti je kočár kompletně černě natřený včetně kol).

Stav a zjištění restaurátorského průzkumu: kočár se nachází v havarijním stavu. Lakovaná povrchová úprava je degradovaná a na mnoha místech se odlupuje. Na kovových částech kočáru se vyskytuje koroze. Praskliny na dřevěných středech kol, mechanická poškození obvodové obruče. Mechanická poškození podvozku. Čalounění je znečištěné a vykazuje poškození biotickými škůdci aktivními uvnitř čalounění – v žíních (vajíčka a kukly molů). Degradovaná a zčásti chybějící vnitřní výplň čalounění. Chybí část ozdobných třásní a točené šňůry. Poškozená a zčásti nedochovaná porta. Kožené třmeny z vnější strany kapotáže jsou znečištěné, kůže je ztvrdlá a obvodová porta je poškozená a zčásti se nedochovala. Povrch střechy je neodbornými zásahy lokálně potrhán, nánosy lakové vrstvy se odlupují.

Zjištění restaurátorského průzkumu: vrchní část čalounění je tvořena hedvábným žakárem. Čalounění vnitřní části kočáru je pravděpodobně původní včetně vnitřních výplní z koňských žíní a části koberce. Vnitřní prostor kočáru je pokryt světle modrou látkou s našitými vtahovanými knoflíky. Lemování (porty, šňůry a střapce) je původní. Vnitřní čalounění sedáku a opěráku a čalounění kozlíku je nepůvodní. Orientační sondážní průzkum povrchové úpravy kočáru zjistil původní barevný nátěr celého podvozku i kol červenou barvou. Podle chemické analýzy popsané v restaurátorském záměru (analýza není k této žádosti přiložena) je původní nátěr pojen kaseinem nebo olejovou bází. Vrchní nátěry korby jsou tvořeny tmavě zelenými a černými částmi. Povrch kočáru je zalakován kopálovým olejopryskyřičným lakem. Dřevěná stěna pod kočím je nepůvodní – jedná se o strojovou výrobu z drážkovaných prkýnek. Kola jsou druhotně přetřena černou barvou. Na kočáře byly použity tři typy usní – řemeny na podvozkové části, zdobné kožené prvky na podvozku a drobné řemení; kožená střecha kočáru; přední stěna s blatníky před korbou. Řemeny a kožená pouzdra byly původně

vyčiněny a probarveny, nebyly lakovány (dnes jsou přetřeny a znečištěny). Střecha byla v minulosti přetřena černou barvou a minimálně dvakrát přelakována.

VYHODNOCENÍ ŽÁDOSTI - VYJÁDŘENÍ NPÚ:

<u>Schválené práce zahrnují a budou provedeny v tomto rozsahu s ohledem na charakter poškození a stav poznání po prostudování předložených restaurátorských návrhů:</u>

▪ Transport kočáru so ateliéru restaurátora.

▪ Doplňující restaurátorský průzkum kočáru, aby bylo možné stanovit přesnou koncepci zásahu. V rámci doplňujícího průzkumu budou provedeny barevné sondy na všech částech kočáru pro přesné určení původní barevnosti. Bude upřesněn rozsah přemaleb a následně bude na základě těchto průzkumů a sond určena výsledná barevnost. V případě potřeby bude proveden také rozšířený laboratorní chemickotechnologický průzkum povrchové úpravy (stratigrafie a materiálové určení). Rozšířený průzkum textilních částí (analýza a určení materiálů jednotlivých částí). Doplňující průzkum kočárových náprav, především olejových nábojů kol.

▪ Očištění kočáru a odstranění nečistot:
- za pomoci průmyslového vysavače a stlačeného vzduchu bude kočár zbaven volných nečistot. Následně budou lakované části šetrně omyty vlhkou houbičkou pomocí vodného roztoku s vhodným smáčedlem (Syntapon, benátské mýdlo apod.).

▪ Demontáž všech nezbytných částí:
- po očištění bude z kočáru sejmuta korba skrze vyjmutí čtyř železných čepů. Korba bude po dobu restaurování uložena do nově připravené provizorní konstrukce a zajištěna čepy. Poté bude provedena demontáž podvozku. Z náprav budou sejmuta loukoťová kola. Bude sejmuta kožená stěna za kočím s blatníky. Dále bude sejmut kozlík kočího, podlaha kočího a dřevěná stěna pod kočím a bude uvolněna dřevěná podlaha za korbou. Následně bude provedena demontáž přední nápravy s točnou a zadní pevné nápravy. Dále budou sejmuty stupačky. Dále budou uvolněny veškeré kožené části z podvozku a samostatnému restaurování. Kožené části budou restaurovány samostatně. Demontáž všech kožených částí bude prováděna takovým šetrným způsobem, aby nedošlo k jejich poškození. Veškeré uvolněné části budou přesně zaevidovány a to i včetně původních vrutů a hřebu. Veškeré kování bude po restaurování opětovně použito. Následně bude provedeno odčalounění nepůvodního čalounění. Během provádění odčalounění musí být látky sejmuty tak aby nedošlo k jejímu vážnému poškození, z důvodu následného deponování. Během odčalounování bude proveden průzkum, zdali se na konstrukci nenachází zbytky staršího čalounění. V případě nalezení průkaznych fragmentů bude barevnost vnitřní části střechy upravena dle nalezených zbytků látky v případě, že nebudou nalezeny původní fragmenty, bude látka přizpůsobena dochovanému čalounění na sedadle pro cestující. Charakter nového čalounění vnitřní části střechy bude proveden takovým způsobem, aby svým provedením odpovídal originálním provedením.

▪ Restaurování korby kočáru:
- před zahájením veškerých prací bude proveden doplňující restaurátorský průzkum, který bude soustředěn především na provedení barevných sond na určení původní barevnosti. Bude provedena chemická analýza barevných vrstev a bude provedena stratigrafie. Po provedeném průzkumu budou

zjištěné skutečnosti předneseny pracovníkům NPÚ a bude stanovena koncepce jednotlivých restaurátorských zásahů.
- bude stanoveno výsledné barevné provedení kočáru a budou upřesněny přesné zásahy v rámci restaurování původního čalounění.
Po konzultacích a doplňujícím průzkumu bude provedeno omytí z degradované lakové vrstvy. Před zahájením prací budou provedeny zkoušky rozpustnosti a bude navržena směs rozpouštědel. Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou plochy dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel.
Následně bude přistoupeno k opravě korby, zásahy se soustředí na zajištění konstrukční stability korby. Především je nutné se zaměřit na dvířka, která mají poškozené rozvolněné čepy. Tuto skutečnost potvrzují dodatečně připevněné železné roháčky. Tyto nepůvodní roháčky budou po opravě odstraněny. Konstrukce bude stabilizována injektáží lepidla přímo do čepů. Čepy budou navrtány mikrovrtačky a pomocí injekčních jehel bude do spoje vstřikováno lepidlo. Zde je možné použít vhodné konstrukční lepidlo, které zajistí trvanlivý spoj. Budou-li ve spojích zlomené čepy, bude oprava provedena pomocí vloženého čepu.
Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny budou vyšpánovány připravenými dřevěnými špánami. Špány budou vyrobeny ze stejného dřeva, jako je opravovaná část. Zde se jedná především o jasanové, bukové případně jedlové dřevo.
Špány a veškerá vysazení poškozených míst budou lepena teplím kožním klihem.
Drobná mechanická poškození budou přetmelena klihokřídovým tmelem s přísadou dřevěného prachu. Celý povrch bude šetrně zabroušen jemným brusným papírem o hrubosti 400 a výše. Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru.
Retuše musí být provedeny barvami, jejichž pojiva nebudou narušovat nový olejopryskyřičný lak. Zde musí být provedeny zkoušky lakování na vzorcích. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejopryskyřičný lak. Lak bude nanesen minimálně ve 4 vrstvách. Kočár nesmí být lakován jiným než původním olejopryskyřičným kočárovým lakem. Finálový vzhled lakovaných ploch musí být ve vysokém lesku. Viz původní fotodokumentace. Provedení jiným lakem by mělo za následek nenávratné poškození kočáru a je z restaurátorského hlediska zcela nepřípustné. Veškeré části budou po kontrole lakování připraveny k montáži.
Dále bude provedena repase všech pasířských, zámečnických prací. Na vnitřních stranách dveří jsou nepůvodní kliky. Z vnější části dveří jsou madla pravděpodobně původní. Z vnitřní strany budou kliky odstraněny a provedena výroba replik původních klik nebo otočných madel. Přesný tvar bude upřesněn na základě konzultací s odbornými pracovníky NPÚ a pracovníky investora.
Oj kočáru bude zabroušena na podklad a přetmelena klihokřídovým tmelem. V rámci doplňujícího průzkumu bude zkonzultován stav kůže na oji a po konzultaci s investorem bude provedena případná výměna za novou useň. Důležitým momentem je zachování dlouhé slámy v čalounění oje. Nelze zaměňovat za koňské žíně, náhrada může být pouze za dlouhou slámu.
Restaurování lakovaných částí bude provedeno technologicky shodně jako u celého kočáru.

▪ Restaurování kozlíku kočího a dřevěné podlahy za korbou, výroba nového čalounění vozíku:
- v rámci provádění restaurátorského záměru bylo zjištěno, že dřevěná stěna pod kočím je pravděpodobně nepůvodní a také čalouněný kozlík je již neodborně druhotně přečalouněn. Koženkový sedák je celý nepůvodní. Zdobná kožená hrana s vloženou mosaznou zdobnou páskou je původní a koresponduje s mosazným páskem na korbě. Pod sedákem kočího je nepůvodní přehoz. Stěna pod sedákem je také nepůvodní. Prkna, ze kterých je složena, jsou nově vyrobené a průmyslově opracované s vloženým pérem.

Podlaha pod kočím je dle prvotního posouzení původní. Zadní podlaha za korbou je pravděpodobně také původní.
Před zahájením veškerých prací bude proveden doplňující restaurátorský průzkum, který bude soustředěn především na provedení barevných sond na určení původní barevnosti. Bude provedena chemická analýza barevných vrstev a bude provedena stratigrafie.
Prvním krokem po demontáži bude odmytí nepůvodního zvrásněného lakování. Pro odmytí bude použita stejná směs jako na ostatní části kočáru.
Následně bude provedena oprava původních dřevěných částí. Drobná poškození budou přetmelena a zabroušena. Závažnější poškození, odštíplé části a praskliny budou vysazeny a vyšpánovány novým materiálem. Zdobná mosazná lišta bude šetrně sejmuta a po demontáži bude vyleštěna. Vyleštěná mosazná páska bude po restaurování kozlíku připevněna shodným způsobem pomocí mosazných hřebíčků. Kožená část kozlíku bude restaurována shodně jako kožené části korby.
Způsob výroby nové dřevěné stěny pod kočím a tvar nového čalounění kozlíku bude před zahájením prací konzultován s pracovníky NPÚ a odbornými pracovníky investora. Provedení kozlíku musí vycházet z doplňujícího historického průzkumu tohoto typu kočáru. Nové části musí být vyrobeny ručním způsobem a technologií odpovídající dataci vzniku kočáru.
Veškeré dřevěné části jak původní, tak nové budou dále šetrně zabroušeny jemným brusným papírem o hrubosti 400 a výše. Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru.
Retuše musí být provedeny barvami, jejichž pojiva nebudou narušovat nový olejopryskyřičný lak. Zde musí být provedeny zkoušky lakování na vzorcích. Nové části budou opatřeny základovým nátěrem a barevnost bude sjednocena s originálními částmi.
Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejopryskyřičný lak. Lak bude nanesen minimálně ve 4 vrstvách. Kočár nesmí být lakován jiným než původním olejopryskyřičným kočárovým lakem. Finálový vzhled lakovaných ploch musí být ve vysokém lesku. Viz původní fotodokumentace. Provedení jiným lakem by mělo za následek nenávratné poškození kočáru a je z restaurátorského hlediska zcela nepřípustné. Veškeré části budou po kontrole lakování připraveny k montáži.

▪ Restaurování kočárových kol:
- před zahájením veškerých prací bude proveden doplňující restaurátorský průzkum, který bude soustředěn především na provedení barevných sond na určení původní barevnosti. Bude provedena chemická analýza barevných vrstev a bude provedena stratigrafie. V rámci přípravy restaurátorského průzkumu byly provedeny lokální sondy na určení původní barevnosti. Tyto sondy odhalily původní barevnost, která byla provedena červeným odstínem.
Prvním krokem bude umytí kol od všech nečistot pomocí vody s přísadou vhodného smáčedla. Následně bude provedeno odmytí původního zdegradovaného laku.
Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou loukotě a středy kol dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí.
Praskliny na středech kol budou vyšpánovány jasanovým dřevem. Po začištění bude povrch barevně vyretušován a barevně sjednocen. V případě, že bude během průzkumu nalezeno původní linkování, bude v místech poškození doplněno a sjednoceno.
Kočárová kola mají rozsáhlá mechanická poškození a budou vybroušena až na podklad. Broušením budou poškození odstraněna. Následně bude nanesena 2 x základová barva shodného odstínu jako je základový nátěr originálu. Základová barva bude na bázi suříkové základové barvy.

▪ Restaurování podvozku, podvozkových částí a pér:
- před zahájením veškerých prací bude proveden doplňující restaurátorský průzkum, který bude soustředěn především na provedení barevných sond na určení původní barevnosti. Bude provedena chemická analýza barevných vrstev a bude provedena stratigrafie. Po provedeném průzkumu budou zjištěné skutečnosti předneseny pracovníkům NPÚ a bude stanovena koncepce jednotlivých restaurátorských zásahů. V rámci přípravy restaurátorského průzkumu byly provedeny lokální sondy na určení původní barevnosti. Tyto sondy odhalily původní barevnost, která byla provedena červeným odstínem.
Prvním krokem je zákrok, kdy budou jednotlivé části podvozku zbaveny nečistot a zbytků maziv. Po očištění vhodným odmašťovadlem, bude přistoupeno k odstranění poškozené lakové vrstvy. Odstranění bude provedeno shodně jako na celém kočáře. Po odmytí lakové vrstvy budou jednotlivé prvky dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených částí.
Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny budou vyšpánovány připravenými dřevěnými špánami. Špány budou vyrobeny ze stejného dřeva, jako je opravovaná část. Zde se jedná především o jasanové, bukové případně jedlové dřevo.
Špány a veškerá vysazení poškozených míst budou lepena teplím kožním klihem.
Drobná mechanická poškození budou přetmelena klihokřídovým tmelem s přísadou dřevěného prachu. Celý povrch bude šetrně zabroušen jemným brusným papírem o hrubosti 400 a výše. Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru.
Retuše musí být provedeny barvami, jejichž pojiva nebudou narušovat nový olejopryskyřičný lak. Zde musí být provedeny zkoušky lakování na vzorcích. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejopryskyřičný lak.
U kluzných prvků bude provedena kontrola míry opotřebení. Vzhledem ke skutečnosti, že kočár již nebude v běžném provozu, je akceptovatelná hraniční míra opotřebení.
U kočárových pér bude provedeno odstranění koroze mezi péry a povrch bude ošetřen odrezovačem a plochy budou promazány grafitovou vazelínou. Poté budou provedeny barevné retuše původním barevným odstínem barvou
Kožené části podvozku budou po odstranění nepůvodního lakového barevného nátěru domyty pomocí tamponu a vhodného rozpouštědla. Dále budou omyty čisticím prostředkem na useň. Po očištění a opravě poškozených míst budou kožené části nabarveny černou barvou na useň s leskem. Po zaschnutí budou takto opravené kožené prvky natukovány vhodným prostředkem.
Před novým lakováním bude celý podvozek sestaven. Na podvozek bude připevněna zadní podlaha, podlaha kočího a dřevěná stěna pod kočím.
Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejopryskyřičný lak. Lak bude nanesen minimálně ve 4 vrstvách.

▪ Restaurování usně:
- důkladné odsátí prachu přes síto ze všech částí povrchu. Čištění a konzervace po testech vhodnými přípravky pro restaurování. K doplnění nové usně v místech výpadků a na podložení trhlin, je nutné použít materiál stejné barvy a charakteru zpracování jako je useň původní – třísločiněná. Poškozené a uvolněné švy budou obnoveny dle možnosti ručním šitím.

▪ Restaurování kožené stěny za kočím a kožené střechy:
- před zahájením restaurování kožené střechy budou šetrně sejmuty zdobné mosazné prvky. Jedná se o zdobný mosazný pásek připevněný po obvodě kožené střechy, dále dva mosazné erby po stranách a ze zadní strany, budou sejmuty dva mosazné držáky pro kožené řemeny. Dále bude

sejmuto sedm mosazných držáků pro textilní ověsy. Jeden mosazný úchyt chybí a bude nutné odlít jeho kopii dle dochovaných originálů. Po demontáži všech mosazných zdobných prvků bude přistoupeno k restaurování kožené střechy a kožené stěny před korbou.
Kožená střecha musí být před restaurováním vyčištěna pomocí vhodného čistidla na kůži. Bude provedeno čištění původními odzkoušenými postupy, v případě nových čistidel je nutná zkouška.
Prvním krokem po demontáži bude odmytí nepůvodního zvrásněného lakování. Pro odmytí bude použita stejná směs jako na ostatní části kočáru. Po odmytí lakování bude provedena oprava poškozených míst, a to takovým způsobem, že budou poškozena místa vyříznuta a budou všity náhradní „záplaty" z třísločinněné kůže. Po skončení oprav poškozených míst (po zalakování) nesmí být patrné, kde byly provedeny opravy. Opravu musí provádět zkušený sedlář schopný zvládnout takto složité vysazení.
Přední stěna před korbou bude po odmytí lakování zrestaurována. Následně bude nanesena základní barva. Po zabroušení základu bude nanesena černá barva. Složení barvy bude shodné jako v případě celého kočáru. Po zaschnutí budou neneseny minimálně 4 vrstvy kopálového kočárového laku. Po zaschnutí a po kontrole povrchu budou tyto části připravené k montáži.
Veškeré mosazné zdobné prvky budou zbaveny nepůvodní bronzování. Následně budou veškeré prvky vyleštěny do lesku. Vyleštěné mosazné prvky nebudou po leštění lakovány a budou tak postupně získávat ušlechtilou přirozenou patinu. Veškeré mosazné prvky budou připevněny na zrestaurovanou koženou střechu.

Restaurování čalounění:
- demontáž čalounění, port, třásní, točené šňůry
- odsátí prachových částic, požerků a kukel molů přes ochrannou síť
- zkouška zápustnosti barev
- čištění tamponováním – pěna z anioaktivního tenzidu 6,8 pH, 30°C, vymytí destilovanou vodou
- po usušení lehké vyrovnání
- podložení poškozených míst vhodným podkladovým materiálem obarveným do barevnosti originálního okolí a jeho naskeletování šicím hedvábím, jednostranné zašití do speciální ochranné hedvábné transparentní krepelíny kvůli celkovému zpevnění poškozených textilních dílů. Všechny svrchní díly budou celoplošně překryty dobarevnou krepelínou, která bude na díl našita ve čtvercích 4 x 4 cm. Dojde tak ke zpevnění materiálu a jeho ochraně proti otěru.
- doplnění chybějící výplně materiálem podle rozšířeného průzkumu
- načalounění restaurované svrchní textilie zpět do interiéru kočáru
- doplnění chybějícího čalounění sedáku novým vhodným materiálem podle rozšířeného průzkumu
- doplnění chybějících závěsů podle rozšířeného průzkumu
- napuštění kožených řemenů britskou tukovací směsí

▪ Výroba nových kočárových lamp:
- nové kočárové lampy budou technologicky vyrobeny jako repliky dle originálů. Jejich tvar a provedení bude upřesněno na základě historického průzkumu.

▪ Závěrečná montáž:
- závěrem všech prací bude provedení montáže celého kočáru. Podle nákresu a fotodokumentace bude celý kočár opět sestaven. Pro předání je nutné ještě doplnit oj o 2 ks nových konzolí, na které bude zrestaurovaná oj uložena. Tvar a rozměry budou dodány investorem.

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

1. Restaurování kočáru provede podle § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění restaurátor s licencí MKČR v příslušném oboru - na uměleckořemeslná díla ze dřeva (kód 3b třídníku specializací restaurátorských prací). Restaurování textilních a přírodních částí provede podle § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění restaurátor s licencí MKČR v příslušném oboru - na uměleckořemeslná díla z textilu a z přírodních materiálů (kód 3g třídníku specializací restaurátorských prací).

2. Bude proveden rozšířený restaurátorský průzkum povrchových úprav na celém kočáře (sondážní a laboratorní materiálový (pigmenty, pojiva, laky) a stratigrafický průzkum dochovaných historických povrchových úprav kočáru za účelem dokumentace použitých historických technik) a průzkum materiálů historických textilií a čalounění.

3. Zahájení prací na NPÚ oznámen min. s 10 denním předstihem. Během restaurování se uskuteční kontrolní dny, k nimž bude přizván pracovník Národního památkového ústavu v Pardubicích, který bude vykonávat památkový dohled podle § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění a s nímž budou veškeré práce konzultovány (kontakt uveden v hlavičce). Kontrolní dny a konzultace se uskuteční především po demontáži po provedení rozšířeného restaurátorského průzkumu a při prohlédnutí současného stavu, kdy bude diskutováno o náhradě nejvíce poškozených částí kočáru, dále při odsouhlasení nově doplňovaných částí na předvedených vzorcích, po doplnění chybějících částí a při odsouhlasení nové povrchové úpravy. Závěrečná předání díla bude provedeno za účasti zástupce NPÚ.

4. Při práci bude kladen důraz na maximální zachování originálního použitého materiálu. Výměna nenávratně poškozených a dožilých prvků a částí musí být odůvodnitelná a bude předem odsouhlasena zástupcem NPÚ na kontrolním dnu. Nové doplňky budou materiálově, rozměrově a tvarově korespondovat s originálním řešením. Nová povrchová úprava dřevěných i kovových prvků bude zvolena na základě výsledků průzkumu a z historických skutečností, po konzultaci a odsouhlasení zástupcem NPÚ. Na kočáře budou po restaurování ponechána vybraná místa původní povrchové úpravy.

5. Restaurátor vypracuje restaurátorskou zprávu s aktuální fotodokumentací všech prací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. v platném znění. Ve zprávě bude uveden popis, identifikace materiálů, technika povrchových úprav, časové zařazení, rozměry, stav dochování, míra druhotných oprav (odlišení originálních částí od pozdějších doplňků) a budou uvedeny poškozené nebo nedochované prvky určené k doplnění. Bude uveden postup restaurátorských prací včetně všech použitých technických a materiálových prostředků. Součástí zprávy budou nová zjištění o kulturní památce učiněná v průběhu restaurátorských prací a doporučený režim údržby.

6. Jedna kompletní verze restaurátorské zprávy s kvalitní fotodokumentací na papíře o gramáži min. 200 bude při kolaudaci prací předána NPÚ v Pardubicích, které si zprávu ponechá pro dokumentační účely - podle § 14 odst. 9 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění. Zpráva bude NPÚ odevzdána v tištěné i digitální podobě (vytištěné fotografie budou min. ve formátu 10 x 15 cm, v digitální verzi bude kromě textu doplněn soubor fotografií ve vysokém rozlišení ve formátu jpg).

7. Restaurátor bude účastníkem řízení seznámen se zněním závazného stanoviska Městského úřadu v Přelouči a písemného vyjádření NPÚ v Pardubicích.

Zdůvodnění:

1. Viz § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. - Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen "restaurování"), mohou provádět fyzické osoby na základě povolení vydaného podle § 14a , přičemž restaurováním se rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu.

2. Viz § 10, odst. 3 písm. a) a b), 3b prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. Restaurátorský průzkum je nezbytné provést ke zjištění co nejvíce informací o díle a jeho stavu po demontáži díla.

3. Viz § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona č. 20/87 Sb. Postup prací je nezbytné konzultovat pro stanovení nejvhodnějšího způsobu restaurování vztahujícího se ke konkrétnímu dílu na základě poznatků vzniklých během restaurátorských prací. Průběžné konzultace a kontrolní dny jsou nezbytné k odbornému dohledu nad restaurováním kulturní památky.

4. Nově doplňované prvky se stávají součástí kulturní památky a je třeba, aby jejich provedení korespondovalo s originální podobou díla. Originální povrchová úprava je dokladem původního barevného a materiálového řešení, proto je nezbytné ji na vybraných částech kočáru ponechat.

5. Viz § 10, odst. 3 písm. a) a b), 3b prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb.

6. Viz § 14 odst. 9 památkového zákona č. 20/87 Sb.

7. Písemné vyjádření NPÚ slouží jako odborný podklad pro vydání závazného stanoviska Městského úřadu k restaurování kulturní památky.

Upozornění:

Výše uvedené skutečnosti je nutné zohlednit v rozpočtu a v podaných nabídkách uchazečů na restaurování.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska neprodleně po jeho vydání, za účelem seznámení se s jeho výrokem pro další zabezpečení odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní památky, jak to odborné organizaci státní památkové péče (NPÚ) ukládá ustanovení § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

S pozdravem

Mgr. Naděžda Pemlová „otisk úředního razítka“
Ředitelka NPÚ ÚOP v Pardubicích